

UDVIKLINGSSAMARBEJDETS
POSITIVE SIDEEFFEKTER I DANMARK

UDVIKLINGSSAMARBEJDET – EN INVESTERING I FREMTIDEN

INDHOLD

FORMÅLET MED DANMARKS UDVIKLINGSSAMARBEJDE	3
DANIDA ER ET STÆRKT "BRAND"	5
EN BEDRE VERDEN – OG ET MERE SIKKERT DANMARK	6
KLIMA, MILJØ OG SUNDHED	10
ØKONOMISK AKTIVITET I DANMARK	14
DANMARK PÅ DEN GLOBALE SCENE	19
UDVIKLINGSSAMARBEJDET ER EN INVESTERING I FREMTIDEN	20

FORMÅLET MED DANMARKS UDVIKLINGSSAMARBEJDE

Danmark fører en aktiv og ansvarlig udenrigspolitik, der omfatter en udviklingspolitik med fattigdomsbekæmpelse som omdrejningspunkt. Målet for Danmarks udviklingssamarbejde er at bekæmpe fattigdom og fremme menneskerettigheder, demokrati, bæredygtig udvikling, fred og stabilitet.

Den danske udviklingspolitiske strategi, ”Retten til et bedre liv”, skaber et godt fundament for en fattigdomsorienteret udviklingspolitik. Udviklingssamarbejdet virker og har skabt store resultater i kampen mod fattigdom de senere år. Tabellen på næste side fremhæver en række eksempler på resultater, som det globale udviklingssamarbejde har bidraget til.

Formålet med udviklingssamarbejdet er ikke, at udviklingssamarbejdet skal

komme Danmark til gode eller skabe danske arbejdspladser. Når det er sagt, er det værd at have for øje, at udviklingssamarbejdet kan gavne Danmark – selvom det ikke er det overordnede formål med den danske udviklingsindsats.

I en mere global og tættere forbundet verden kan Danmarks engagement og ageren på den internationale scene have en positiv påvirkning og effekt på dagligdagen i Danmark. Vi får selv noget ud af det, og det danske udviklingssam-

arbejde, særligt synergien mellem handel og udvikling, kan således også have positive sideeffekter i Danmark. Det er regeringens målsætning at skabe større synergi mellem handel og udvikling.

Noget lignende gælder i forhold til tilbagebetaling af egne statsborgere i lande med hvilke, vi har et udviklingssamarbejde. Dialogen om disse landes folkeretlige pligt til tilbagetagelse fremmes som en del af det samlede aftalegrundlag, vi har med landene.

Udviklingssamarbejdet gavner Danmark – det bidrager til nye muligheder og til en mere tryk, mere stabil og mere lige verden

Udviklingssamarbejdet skaber gode handels- og vækstmuligheder, også for os selv. Når fattigdommen nedbringes, og når udviklingslande har økonomisk vækst, skabes der nye markeder for danske virksomheder

FN'S 2015 – UDVIKLINGSMÅL	RESULTATER OG MÅLOPFYLDELSE
1. Udryddelse af ekstrem fattigdom og sult	Andelen af mennesker, der lever for under 1,25 dollar om dagen, faldt fra 47 % i 1990 til 22 % i 2010 – en reduktion på 700 mio. mennesker fra 1990-2010.
2. Grundskoleuddannelse til alle	Nettoindskrivningen af børn i grundskolealderen i udviklingslande er steget fra 82 % i 2000 til 90 % i 2011. I Afrika syd for Sahara betyder det, at andelen af børn i skole er steget fra 60 % i 2000 til 77 % i 2011.
3. Øge ligestilling mellem kvinder og mænd	Der er opnået større ligestilling for drenge og pigers adgang til uddannelse. Forholdet mellem piger og drenge indskrevet på en grunduddannelse er vokset fra 91 (piger pr. 100 drenge) i 1999 til 97 (piger pr. 100 drenge) i 2011 for alle udviklingsregioner.
4. Mindske børnedødelighed	På trods af befolkningstilvækst er børnedødeligheden for børn under fem år faldet fra 12 mio. i 1990 til 6,9 mio. i 2011.
5. Forbedre mødresundhed	Det estimeres, at der på verdensplan er sket et fald i mødredødelighed på 47 % fra 1990 til 2010.
6. Bekæmpelse af hiv/aids, malaria og andre sygdomme	I slutningen af 2011 modtog 8 mio. mennesker behandling mod hiv i udviklingslande. På verdensplan er antallet af dødsfald i forbindelse med malaria faldet med 25 %.
7. Sikre udvikling af et bæredygtigt miljø	Andelen af mennesker med adgang til forbedrede vandkilder er steget fra 76 % i 1990 til 89 % i 2010. Mellem 1990 og 2010 har 2,1 mia. mennesker fået adgang til rene drikkevandskilder såsom beskyttede brønde og rørlagte vandkilder.
8. Globalt partnerskab for udvikling	Danmark, Luxembourg, Nederlandene, Norge og Sverige har i 2012 fastholdt det globale 0,7 % bistandsmål.

Kilde: Millennium Development Goals Report 2013, United Nations (June 2013)

DANIDA ER ET STÆRKT ”BRAND”

Danmark anses i det internationale samfund som en troværdig udviklingspartner. Vi opfylder vores internationale forpligtelser, for eksempel ved år efter år at opfylde det globale mål om at give mere end 0,7 procent af vores bruttonationalindkomst i udviklingsbistand.

Danida, som er betegnelsen for Danmarks udviklingssamarbejde, er et kendt og velrenommeret ”brand” i mange udviklingslande, ikke mindst i de danske prioritetslande. Det har skabt gode rammebetingelser og markedsadgang for danske virksomheder. Det tager lang tid og kræver mange ressourcer at opbygge tillid, og Danmark har gennem sin mangeårige indsats opbygget et godt ry. Udviklingssamarbejdet bidrager til en bred dansk interessevaretagelse. Det giver en solid platform for de danske virksomheders engagement i landene.

Udviklingssamarbejdet kan bidrage til den globale udvikling ved at facilitere kommercielt samarbejde mellem udenlandske og danske virksomheder. Danske virksomheder er førende på flere områder og kan tilbyde løsninger på en række globale udfordringer inden for områder som sundhed, vand, energi, klima, miljø og fødevarer. Det kan på sigt være til gavn for vækst og beskæftigelse i både udviklingslande og i Danmark, at danske virksomheder er konkurrencedygtige inden for disse områder.

Samspelet mellem dansk udviklingsbistand, handel og investeringer kan på sigt bidrage til vækst og beskæftigelse både i udviklingslande og i Danmark

Danida er et kendt og velrenommeret brand i mange udviklingslande. Danmark er med sin høje bistandsprocent med til at presse andre lande til at levere mere

DANIDA ET STÆRKT ”BRAND”	
Multilateral bistand	Danmark yder årligt ca. 3,2 mia. kr. i multilateral bistand, hvoraf størstedelen kanaliseres gennem FN, Verdensbanken og EU.
Leverancer til FN-systemet	I 2011 var FN-organisationernes samlede indkøb af varer og tjenester fra danske virksomheder på 2,2 mia. kroner. Danmark er dermed blandt de 10 største leverandører til FN-systemet.
FN-byen i København	København er i dag den sjette største FN-by i verden. Op til 1.700 personer vil være beskæftiget i FN-byen, heraf ca. to tredjedele lokalt ansatte danskere. Herudover kan omkring 500-600 jobs i Danmark henføres til den økonomiske aktivitet i FN-byen og danske leverancer til FN-systemet.
Danske ansatte i multilaterale organisationer	Omkring 1.100-1.200 danskere er ansat i internationale organisationer verden over.

EN BEDRE VERDEN – OG ET MERE SIKKERT DANMARK

Verdens fattigdomsproblemer er i stigende grad koncentreret i skrøbelige og konfliktramte stater, ikke mindst i Afrika. Over 80 procent af verdens fattigste forudses i 2025 at bo i skrøbelige stater, hvis udviklingen ikke vendes. Udviklingsudfordringerne i disse lande hænger tæt sammen med mangel på sikkerhed, stabilitet og retssikkerhed.

Regeringen prioriterer indsatsen i skrøbelige stater ud fra grundlæggende målsætninger i dansk udviklingspolitik om at reducere fattigdom og styrke rettigheder. Samtidig er indsatsen en vigtig del af Danmarks forebyggende sikkerhedspolitik, hvor det danske udviklingssamarbejde er med til at fremme sikkerheden i Danmark ved at forebygge grobund for grænseoverskridende terrorisme, terrorceller og lovløshed i skrøbelige stater.

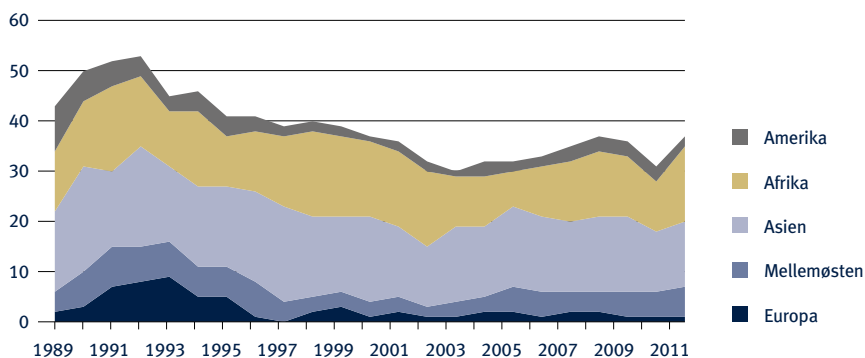
For at styrke udviklingsindsatsen i skrøbelige stater har udviklingsministeren som repræsentant for OECD-landene påtaget sig medformandskabet for den Internationale Dialog om fredsopbygning og statsopbygning. Her ydes en aktiv dansk indsats på den internationale scene, som i dansk egeninteresse kan sikre en bæredygtig udvikling i skrøbelige stater.

SIKKERHED I VERDEN OG I DANMARK

Skrøbelige og konfliktramte stater udgør en stor udfordring for global fred og sikkerhed. Følgerne af det arabiske forår, fraværet af en statsmagt i Somalia og risikoen for, at et land som Afghanistan kan blive fristed for terrorister har også konsekvenser for Danmark. Udviklingssamarbejdet bidrager til, at Danmark bliver et mere sikkert sted at leve. Fokus i skrøbelige stater er på at give staterne egen kapacitet til at levere sikkerhed og serviceydelser over for deres befolkninger. Denne indsats er påkrævet for at mindske de grænseoverskridende problemer fra de skrøbelige stater.

Danmark er et lille land, men en stormagt på udviklingsområdet. Det giver indflydelse, anseelse og muligheder for at fremme menneskerettigheder og kæmpe for en retfærdig verden, og det kan åbne døren for danske virksomheder

VÆBNEDE KONFLIKTER I VERDEN 1989-2011

Kilde: Uppsala Universitet

PIRATERIET ER EN GLOBAL UDFORDRING

Pirateriet er en udfordring af globalt omfang. For en søfartsnation som Danmark, der står for ca. 10 procent af den globale transport på verdenshavene målt i værdi, er problemet derfor mærkbart. Når Danmark er med til at bekæmpe pirateriet gennem langsigtede indsatser på jorden, er vi med til at skabe gunstige forhold og generel sikkerhed for dansk kommerciel aktivitet. Det har betydning for danske virksomheders vækstmuligheder og velstand.

Sikkerheden i Danmark fremmes ved at forebygge ustabilitet og grobund for terror i skrøbelige stater

Danmark har været aktivt tilstede i Sahel-regionen i mange år og har et betydeligt udviklingssamarbejde med Mali, Burkina Faso og Niger. Udviklings-samarbejdet har fokus på områder som fattigdomsbekæmpelse, god regeringsførelse, vækst og landbrug. Disse indsatser arbejder således på det lange sigt med at styrke landenes sammenhængskraft og modstandsdygtighed og bidrager dermed bl.a. til at mindske risikoen for, at terrorgrupper kan få fodfæste.

Danmark har engageret sig i Somalia, både når det gælder indsatsen mod pirater, styrkelse af retssektoen og politiet, en stærk humanitær indsats og udvikling af landbrugssektoren.

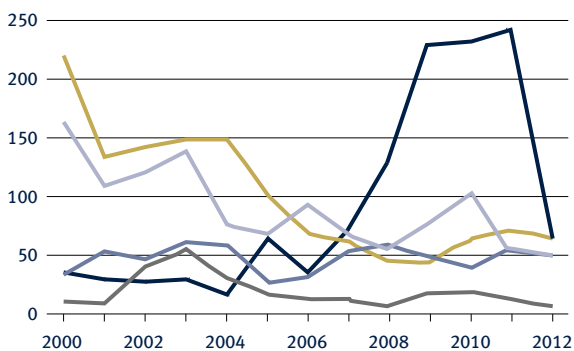
Pirateri er fortsat en stor udfordring. Verdensbanken har i en nylig rapport anslået, at somaliske pirater siden 2005 har udført mere end 1.000 angreb, hvoraf 218 angreb har resulteret i bortførelser af skibsbesætninger. Mere end 3.700 søfarende er af Verdensbanken anslået at have været gidsler, tilbageholdt af somaliske pirater. Der er i det internationale samfund enighed om, at den militære indsats og særlige beskyttelsesforanstaltninger på handelsskibene har været hovedfaktorer i faldet i pirateri ud for Somalia. Samtidig er der dog bred enighed om, at en langsigtet løsning kun kan opnås på land i Somalia.

DET NYE SAHEL-INITIATIV

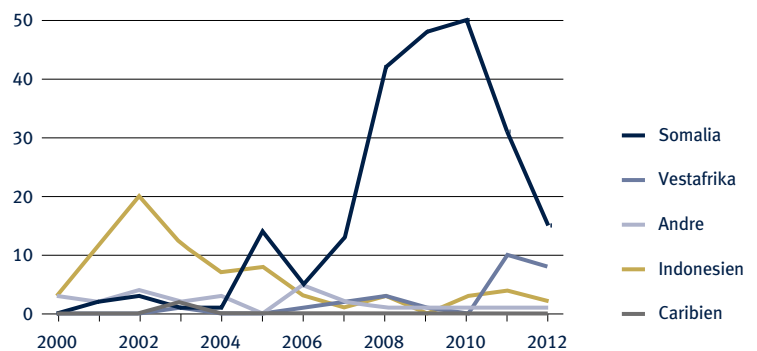
Det nye Sahel-initiativ vil styrke det danske engagement i regionen betydeligt. Sahel-initiativet er et led i opprioriteringen af indsatsen inden for stabilisering af skrøbelige og konfliktramte stater. Samtidig udbygger initiativet det i forvejen betydelige danske engagement i Sahel-regionen inden for tre overordnede indsatsområder: Mægling og konfliktløsning, sikkerhedssektorreform samt forebyggelse af ekstremisme og radikaliserings.

PIRATERI I TAL 2000-2012

Antallet af indberettede pirattilfælde

Antallet af indberettede piratkapringer

Kilde: Verdensbanken

Danmark er med til at afhjælpe de underliggende årsager til pirateriet ud for Somalias kyst, der bl.a. bunder i manglende vækst og beskæftigelse, generel lovløshed og skrøbelige politiske strukturer. Den danske indsats har bidraget til, at ca. 1.150 formodede pirater nu sidder fængslet eller er blevet dømt for pirateri ifølge FN's kontor for bekæmpelse af narkotika og kriminalitet (UNODC). Danmark har overdraget 41 pirater til retsforfølgelse, bl.a. som resultat af dansk støtte til rets- og sikkerhedssektorprogrammer, opbygning af fængsler i Somalia og støtte til øget kystbevogtning i Kenya.

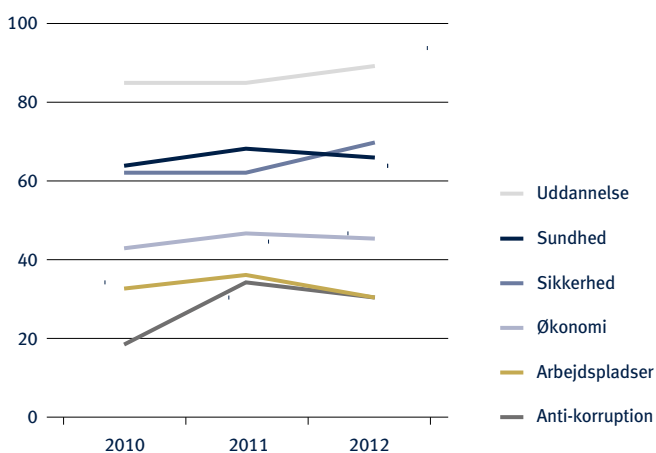
Den danske indsats har også en bredere sikkerhedsdimension, som ikke nødvendigvis er mærkbar i hverdagen, men ikke desto mindre har stor betydning for vores daglige liv. Ved at forebygge og bekæmpe radikalisering i udviklingslande fremmes sikkerheden i Danmark ved at forebygge grobunden for terrorisme og rekruttering til terrorceller og -netværk.

I Afghanistan bidrager udviklingssamarbejdet til at opbygge statsstrukturer, styrke landets sociale udvikling, fremme vækst og beskæftigelse og sikre afghanske borgeres basale rettigheder. Det bidrager til den langsigtede stabilisering af Afghanistan. Samtidig har

Ved at modvirke flygtningestrømme hjælper vi mennesker, hvor de er og bidrager til, at de har en fremtid at vende hjem til

det danske udviklingssamarbejde været et vigtigt instrument til at nuancere synet på Danmark. Udviklingssamarbejdet har i denne sammenhæng kunnet anvendes som redskab i indsatsen for at imødegå radikalisering og fjendskab over for Danmark.

ANDELEN AF BEFOLKNINGEN I AFGHANISTAN MED EN POSITIV OPFATTELSE AF STATENS INDSATS (PROCENT).

Kilde: Asia Foundation 2012

AFGHANISTAN

Den danske bistand i Afghanistan har målrettet forsøgt at styrke staten og dermed opbakningen til staten især på uddannelsesområdet. Omkring 90 procent af befolkningen ser nu positivt på staten inden for uddannelsesområdet, hvor Danmark har spillet en afgørende rolle. Det styrker levedygtigheden af den afghanske stat.

MENNESKER SKAL HJÆLPES I DERES NÆROMRÅDER

Danmarks udviklingssamarbejde er en investering – blandt andet i fred og færre flygtninge. Antallet af fattige mennesker, der lever i skrøbelige stater, er steget hastigt i de senere år. Ustabiliteten i disse lande er kilde til regional ustabilitet, migration og øgede flygtningestrømme – også til vores del af verden.

Danmark har i mange år ydet en aktiv indsats for at beskytte flygtninge og internt fordrevne i deres umiddelbare nærområder, herunder ved at forbedre deres levevilkår, fremme deres selvforsørgelse og ved at støtte lokale værtsbefolkninger og styrke myndigheders kapacitet på flygtninge- og asylområdet.

Danmark arbejder for en helhedsorienteret flygtninge- og asylpolitik med afsæt i vores forpligtelser i den humanitære folkeret og i flygtninge- og menneskerettighedskonventionerne. Denne indsats bygger på, at det er bedre at hjælpe folk, hvor de er og sørge for, at der er en fremtid at vende hjem til, netop fordi den overvejende del af verdens flygtninge befinder sig i disse områder.

Danmark arbejder multilateralt gennem FN's Flygtningehøjkommissariat, UNHCR. Herudover har Danmark også et bilateralt samarbejde med en række regeringer. I Afghanistan støtter Danmark en række programmer, der fremmer tilbagevenden af afghanske flygtninge. Det omfatter blandt andet anskaffelse af bolig og retshjælp. Disse programmer gennem-

føres af den afghanske regering i samarbejde med organisationer som fx UNHCR og Norsk Flygtningehjælp. Danmark har således ydet et betydeligt bidrag til, at 5,7 mio. afghanere siden 2002 er vendt hjem til Afghanistan².

Danmark vil arbejde for, at flygtningeindsatsen og globale migrationsproblemer behandles i et bredere udviklingsperspektiv. Det indebærer bl.a. at fokusere på underliggende årsager som konflikt, manglende beskæftigelse og ringe fremtidsudsigter for ungdomsgenerationer samt konstruktiv dialog om vores prioritetslandes folkeretlige pligt til tilbagetagelse af egne statsborgere som led i det generelle samarbejde med disse lande.

HJÆLP TIL FLYGTNINGE

Danmark bistår flygtninge og internt fordrevne, når de vender hjem til deres oprindelsesland. Hjælpen skal sikre flygtninge og internt fordrevne tålelige forhold ved bl.a. etablering af boliger, sikring af drikkevand i nærheden af deres oprindelige hjemegn og fremme af deres tilbagevenden til hjemlandet. Det er håbet, at indsatsen vil mindske flygtningestrømmen til vestlige lande og bidrage til, at flest muligt kan vende hjem. Danmark bidrager årligt med 160 mio. kr. til FN's Flygtningehøjkommissariat, UNHCR. UNHCR's indsats har betydning for de næsten 40 millioner flygtninge og internt fordrevne, der ifølge UNHCR er på verdensplan.

FLYGTNINGETAL FOR UDVALGTE LANDE

	FLYGTNINGE
Afghanistan	2.664.436
Irak	1.428.308
Mali	175.280*
Syrien	1,851,572**

Kilde: UNHCR statistical yearbook 2011

* <http://data.unhcr.org/MaliSituation/regional.php>

** Pr. 14. september 2013, jfr. <http://data.unhcr.org/syrianrefugees/regional.php>

² <http://dkiafghanistan.um.dk/da/dansk-indsats/civil-udvikling-og-noedhjelp/hjemvendte-flygtninge/>

KLIMA, MILJØ OG SUNDHED

Danmark har et erklæret mål om at skabe en bæredygtig og grøn omstilling, som skal sikre både økonomiske gevinster, et bedre og sundere miljø og social sammenhængskraft. Bæredygtigheden skal være både økonomisk, grøn og social, og Danmark har en bunden opgave i at være med til at skabe en verden, som vi kan være bekendt at aflevere til vore efterkommere.

Dansk engagement i den globale klima-, energi- og vækstdagsorden giver Danmark en grøn profil og skaber globale incitament for en grøn omstilling. Det er med til at dæmme op for globale klimaforandringer og miljøproblemer. Det kommer også Danmark til gode.

Støtte til bæredygtig vækst og grøn teknologi i udviklingslande modvirker klimaforandringer, der også vil ramme Danmark i form af forhøjede vandstande, ekstreme vejrforhold, skybrud og oversvømmede kældre

GRØN PRODUKTION I DANMARK – OG BETYDNINGEN FOR DANSK ØKONOMI

Den grønne produktion tegner sig i 2010 for over 250 mia. kr. i omsætning, hvilket svarer til 9,2 % af den samlede omsætning i danske virksomheder med mindst en ansat.

Den grønne eksport beløber sig til 80 mia. kr., hvilket svarer til 10,4 % af den samlede danske eksport. Den grønne andel af den samlede eksport er steget med godt 1 procentpoint fra 2005 til 2010.

Den grønne eksport til vækstmarkederne BRIK og NEXT11 er steget væsentligt mere end den totale vareeksport til disse vækstmarkeder.

Knapt 106.000 var i 2010 beskæftiget med grøn produktion. Det svarer til, at 8,5 % af beskæftigelsen i danske virksomheder med mindst en ansat er relateret til grøn produktion.

Det anslås, at ca. 22.000 virksomheder i Danmark producerer og sælger et eller flere grønne produkter (dvs. teknologier, varer og tjenesteydelser). De grønne produkter udgør i gennemsnit 40 % af omsætningen i de virksomheder, der sælger grønne produkter.

På energiområdet er vedvarende energiteknologier det største grønne erhvervsområde med en omsætning på 104 mia. kr. i 2010. På miljøområdet er affaldshåndtering det største grønne erhvervsområde med en omsætning på 55 mia. kr. i 2010.

Kilde: Grøn Produktion i Danmark, Erhvervsstyrelsen (November 2012)

KLIMAFORANDRINGER SOM GRÆNSEOVERSKRIDENDE PROBLEM

Stigende temperaturer og mere intense vejrfænomener påvirker millioner af mennesker på globalt plan. Udfordringerens grænseoverskridende natur betyder, at klimaforandringernes negative effekter skal afhjælpes gennem internationalt samarbejde.

Danmark og ligesindede lande kan spille en positiv rolle og har allerede været med at til facilitere en global grøn omstilling, hvor der sættes på grønne, energieffektive og bæredygtige løsninger. Det vil have

en gavnlig effekt på den globale udledning af CO₂. Det vil også kunne skabe gode betingelser og eksportmuligheder for danske virksomheder. Den generelle befolkningstilvækst og øgede urbanisering i mange udviklingslande forstærker behovet for bæredygtig energi, grøn vækst og bedre infrastruktur. Det er områder, hvor danske virksomheder generelt står stærkt.

Udviklingssamarbejdet medfinansierer en række vækstinitiativer, der giver bedre rammebetingelser for grønne investeringer for forbrugere og for producenter. Danske virksomheder har stærke kompetencer som leverandører af grønne løsninger

Miljøproblemer er ofte grænseoverskridende og kan ramme Danmark gennem importerede fødevarer, der ikke lever op til internationale standarder

ger overalt i verden og har allerede vist, at de kan levere konkurrencedygtige miljøteknologier, bl.a. inden for vedvarende energi, energieffektivitet, vand, affaldshåndtering samt jord- og luftforurening. På disse områder vil der være et betydeligt vækstpotentiale i de kommende år.

3GF SKAL BIDRAGE TIL GRØN ØKONOMI

3GF (Global Green Growth Forum) er et dansk initiativ, der arbejder på at udvikle nye former for offentlig-private partnerskaber. Målet med 3GF er at bidrage til og accelerere omstillingen til en grønnere global økonomi gennem fokus på vækstpotentialet. 3GF er etableret som et globalt offentlig-privat partnerskab med deltagelse af Danmark, Sydkorea, Mexico, Kina, Qatar og Kenya samt en række multinationale virksomheder og internationale organisationer.

DANMARK STØTTER KLIMA- OG ENERGIINDSATSER I VÆKSTØKONOMIER

Danmark er indgået i et tæt samarbejde med bl.a. Vietnam og Sydafrika på klima- og energiområdet. Det omfatter energieffektivisering og udbygning af vedvarende energi. I Vietnam fremmes energieffektivitet i små og mellemstore virksomheder for at fremme landets omstilling til et lavemissionsamfund. I Sydafrika sættes på udbygning af vindenergi i landets bestræbelser på at blive mere grønt.

Danmark er kendt for sine kompetencer på energiområdet, og det må forudses, at Danmarks samarbejde med udviklingslande om energieffektivisering og vedvarende energi også vil have en afledt effekt, som kan skabe nye forretningsmuligheder for danske virksomheder og dermed skabe arbejdspladser i Danmark. Der er allerede indgået store vindkontrakter med danske virksomheder i Sydafrika. Det er vurderingen, at de samlede danske leverancer til den sydafrikanske vindsektor vil have en værdi på 4-5 mia. kr.

ET GODT MILJØ I UDLANDET BETYDER BEDRE SUNDHED I DANMARK

Mange miljøproblemer er ofte grænseoverskridende og kan have vidtrækkende konsekvenser. Den mest langsigtede måde at bekæmpe disse problemer på er gennem internationalt samarbejde. En række miljøområder er forankret i internationale konventioner og protokoller – ofte med udspring i FN – blandt andet inden for biodiversitet, affald, luftforurening, kemikalier og pesticider. På det udviklingspolitiske område er arbejdet med beskyttelse af natur-

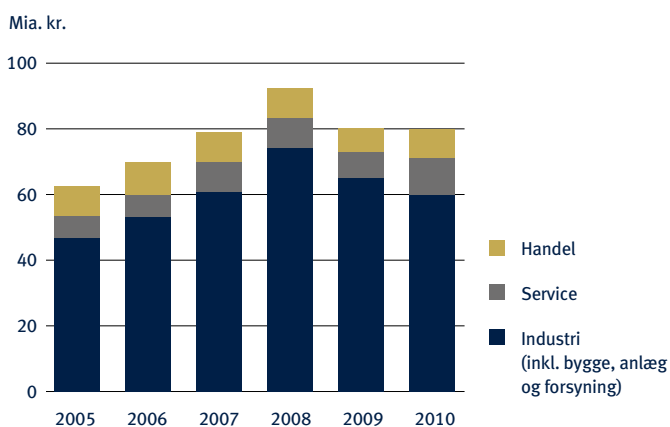
ressourcer og bæredygtig naturressourceforvaltning en prioritet. Det betyder, at Danmark arbejder aktivt for at sikre et bedre globalt miljø, og dette arbejde har også positive sideeffekter i Danmark – bl.a. i form af sundere og mere sikre fødevarer i danske supermarkeder.

Det er for eksempel vigtigt for både producenters globale afsætningsmuligheder og for danske forbrugere, at man kan have tillid til, at frugt og grønt fra udviklingslande lever op til internationale standarder. Derfor støtter Danida blandt andet træning i økologiske dyrkningsmetoder og forbedringer af arbejdsmiljøet,

så lokale landmænd kan opnå økologisk certificering – for eksempel af quinoa i Bolivia.

Fremme af en global grøn omstilling gennem det internationale udviklingsarbejde skal bidrage til at forbedre udviklingslandenes økonomiske bæredygtighed baseret på en effektiv og bæredygtig forvaltning og udnyttelse af naturressourcer. Med teknologioverførsel og gunstige finansieringsordninger bistår Danmark med en udvikling, som bygger på vores egne erfaringer – gode som dårlige.

DANSK EKSPORT AF GRØNNE TEKNOLOGIER

Kilde: DAMVAD 2012 på baggrund af Den Generelle Firmastatistik og Regnskabsstatistikken (Danmarks Statistik)

SUNDE OG BÆREDYGTIGE PRODUKTER PÅ HYLLERNE I DANMARK

Økologiske og ansvarligt producerede varer på markeder fjernt fra Danmark efterspørges i stigende grad af danske forbrugere. Danida Business Partnerships har medvirket til, at udbud og efterspørgsel kan gå hånd-i-hånd. Danidas støtte til samarbejder mellem danske virksomheder og lokale farmere har resulteret i, at økologisk yoghurt med frugt fra Uganda, certificeret skaldyr fra Vietnam og quinoa fra Bolivia er blevet fast inventar i danske supermarkeder til gavn for danske forbrugeres sundhed og samvittighed, lokale farmeres levevilkår og indtægtsmuligheder og ikke mindst miljøet. Danidas støtte til træning og aktiviteter til forbedring af arbejds- og miljøforhold har eksempelvis gjort det muligt for Butler's Choice, der handler med certificeret fisk og skaldyr, at opnå certificering i Vietnam under retningslinjerne for henholdsvis miljø (ISO 14001) og arbejdstagerforhold (SA8000). Danidas starthjælp har dannet grobund for en fortsat vækst i den lille virksomhed, der nyligt er blevet valgt som leverandør til en stor nordisk kunde grundet SA8000-certificeringen.

GLOBAL INDSATS FOR SUNDHED

En global indsats på sundhedsområdet, eksempelvis til vacciner, oplysning og information om folkesundhed og generelle advarselssystemer kan begrænse udbredelsen af pandemier som for eksempel svine- eller fugle-influenza, der også ville kunne ramme Danmark.

Danmark yder et større bidrag til Verdenssundhedsorganisationen, WHO. Det danske bidrag er med til at understøtte WHO's globale arbejde og har således en effekt i mange udviklingslande. Derudover yder WHO en afgørende indsats for at

begrænse epidemier og pandemier, hvilket også har en gavnlig effekt for vores velfærd herhjemme. Danmark har derudover i mange år støttet en række bilaterale sundhedsprogrammer, som er med til at sikre borgerne adgang til basale sundhedsydelser og dermed et mere sundt og bedre liv for borgerne i udviklingslandene. Både via WHO og andre initiativer bidrager Danmark til at øge sundheden og standarden for sundhedsydelser samt til udviklingen af ny og bedre medicin. Det kan Danmark bl.a. via sin forsknings- og udviklingsorienterede medicinalindustri, som vedvarende bidrager med udviklingen af bedre medicin og nye lægemidler.

Vacciner og bedre information kan være med til at forebygge sygdomme og udbredelse af pandemier

INNOVATIONSPROJEKT AF NOVO NORDISK I KENYA

Novo Nordisk har innovativt arbejdet med et pilotprojekt om insulinleverancer til lavindkomstsegmenter (Base of the Pyramid, BOP) i Kenya, som adresserer eksplosionen i ikke-smitsomme sygdomme, manglen på diagnosticering, behandling af diabetes og medicin. Projektet i Kenya er gennemført som et kommercielt baseret innovationsprojekt af Novo Nordisk samt en række lokale partnere og nød stor gavn af sektorfaglig ekspertise fra ambassaden i Nairobi – ikke mindst i forbindelse med kortlægningen af de mange interessenter i forsyningskæden samt som isbryder i dialogen mellem partnere, interessenter og myndigheder, der ikke traditionelt havde for vane at samarbejde.

Således gik lokal, dansk tilstedeværelse, sektorfaglig ekspertise (baseret på eksistensen af et dansk-støttet sundhedssektorprogram i Kenya) og eksportfremmeinitiativer op i en højere enhed. Det er denne form for synergi mellem udviklingspolitisk samarbejde og kommercielle indsatser, som regeringen ønsker at styrke.

ØKONOMISK AKTIVITET I DANMARK

Økonomisk krise, gældsbyrde og aldring af arbejdsstyrken i mange vestlige lande betyder, at den økonomiske vækst i verdensøkonomien i stigende grad vil blive trukket af en række nye markeder i Asien, Sydamerika og Afrika. Velstandsudviklingen i Danmark bliver derfor stadig tættere knyttet til de danske virksomheders engagement på de nye markeder.

Den langvarige danske tilstedeværelse i udviklingslandene fungerer i denne sammenhæng som et godt brohoved for nuværende og fremtidige markedsindsatser. Udviklingssamarbejdet åbner markedsadgange og giver Danmark komparative fordele i forhold til andre lande, hvilket kan bruges kommercielt.

De 20 lande, der forventes at vokse hurtigst i de kommende år, er alle blandt verdens udviklingslande og 11-12 af

Udviklingssamarbejdet og synergien med kommercielle indsatser åbner markedsadgange for danske virksomheder på fremtidens vækstmarkeder og kan skabe jobs i Danmark

dem i Afrika.³ I Afrika er væksten i mange lande stigende, hvilket betyder, at flere og flere afrikanere bliver en del af en købedygtig middelklasse. Den Afrikanske Udviklingsbank estimerer, at en tredjedel af den afrikanske befolkning i dag tilhører middelklassen. Det vil kunne skabe interessante forretnings- og afsætningsmuligheder for danske virksomheder i de kommende år.

UNICOOL BÆRER DANSKE LEVERANDØRER IND PÅ DET AFRIKANSKE MARKED

I 2006 blev UniCool East Africa Ltd etableret som et joint venture mellem UniCool A/S og en tanzaniansk partner med støtte fra Danida. I dag er UniCool East Africa Ltd en anerkendt leverandør af tekniske løsninger og køleanlæg i Tanzania. Virksomheden beskæftiger mere end 50 medarbejdere og forventer en samlet omsætning på mere end 40 mio. kr. i 2013. Succesen i Tanzania har været afsæt for ekspansion i Østafrika, inklusiv et nyt joint venture i Kenya. Samtidig har den lokale tilstedeværelse gjort det muligt for UniCool A/S at vinde nye projekter i Sudan, Etiopien, Zambia og Rwanda for bl.a. FN. Endelig har UniCool A/S åbnet det afrikanske marked for de mange danske leverandører, der leverer udstyr for millionbeløb til UniCool's forretninger i Østafrika.

INVESTERING I UDVIKLINGSLANDE GAVNER DANSKE PENSIONS KUNDER

To danske pensionskasser investerede i 2005 i etableringen af fonden Private Equity New Markets med støtte fra Danida. Fondens formål var at investere i lokale ikke-børsnoterede virksomheder i bl.a. Vietnam. Danida finansierede teknisk bistand til forundersøgelser, træningsaktiviteter og indsatser for at forbedre de vietnamesiske virksomheders sociale, etiske og miljømæssige forhold. Partnerskabet blev en succes. Der er investeret 355 millioner kr. i en lang række forskellige virksomheder. Der er en klar forventning om, at investeringerne vil komme de danske pensionskunder til gode. Pensionskasserne er nu gået sammen om etablering af yderligere fonde til investering i udviklingslande – denne gang uden assistance fra Danida.

³ <http://www.businessinsider.com/fastest-growing-economies-through-2015-2013-1?op=1>
<http://www.businessinsider.com/worlds-fastest-economies-2012-10?op=1>

DANIDA BUSINESS OG IFU

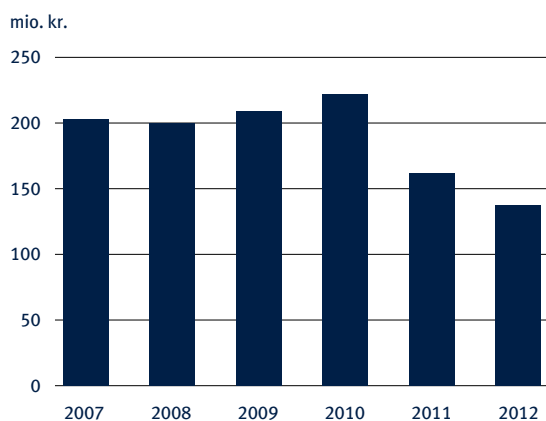
Gennem Danidas erhvervsinstrumenter bidrager Danmark til fattigdomsreduktion ved fremme af økonomisk vækst og beskæftigelse i danske prioritetslande. Men indsatserne har også betydning for vækst og beskæftigelse i Danmark.

Danida Business Partnerships omfatter støtte til etablering af kommercielt orienterede partnerskaber mellem danske virksomheder og partnere i danske prioritetslande. Støtten dækker overførsel af viden og teknologi fra danske virksomheder samt CSR-indsatser med henblik på at styrke de lokale partners konkurrenceevne, jobskabelse samt arbejds- og levevilkår.

I dag er der ca. 200⁴ igangværende partnerskaber på globalt plan. De skaber jobs i udviklingslandene, men er samtidig også med til at fastholde jobs i Danmark.

Danida Business Finance sikrer finansiering til større infrastrukturprojekter, som ikke kan finansieres på markedsvilkår. Ved at fremme adgangen til langsigtet finansiering muliggør ordningen betydelige investeringer i vigtig infrastruktur i udviklingslande.

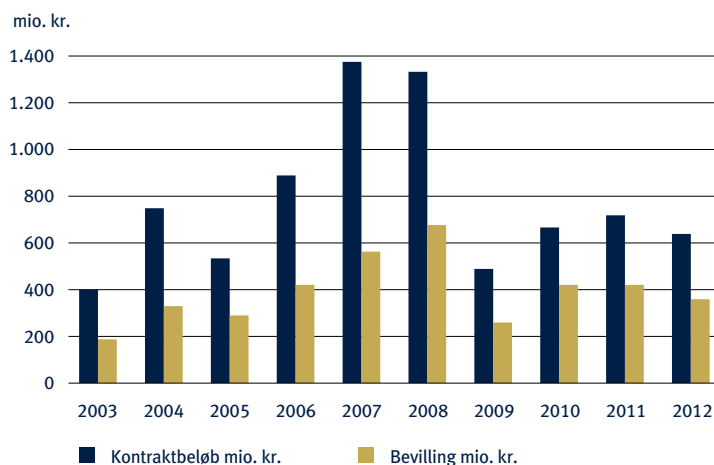
DANIDA BUSINESS PARTNERSHIPS

Tilsagn afgivet under Danida Business Partnerships: Projekter under Danida Business Partnerships støttes med op til 5 mio. kr. over en tidshorisont på 2-4 år.

Kilde: Udenrigsministeriet

DANIDA BUSINESS FINANCE

Kilde: Udenrigsministeriet

⁴ De positive beskæftigelseseffekter af de 200 partnerskaber under Danida Business Partnerships er ikke medregnet i det samlede estimat for hvor mange jobs i Danmark, der kan henføres til udviklingssamarbejdet.

Samarbejdet med danske virksomheder gennem Danida Business Finance styrker ikke kun vækst og beskæftigelse i udviklingslande. Det gavner også det danske arbejdsmarked og danske virksomheder. Infrastrukturprojekter, der støttes gennem Danida Business Finance, er med til at vedligeholde og udvikle kompetencer hos højt specialiserede medarbejdere som for eksempel bestemte typer af ingeniører. Danida Business Finance bidrager således til at fastholde og udvikle viden og know-how i den danske arbejdsstyrke samt arbejdspladser herhjemme⁵. Den årlige ramme for Danida Business Finance er i 2013 på 250 mio. kr. og forventes at generere kontrakter for danske virksomheder for mellem 500 til 700 mio. kr.

Figuren på forrige side viser indgåede kontrakter for Danida Business Finance, hvor der de sidste ti år er indgået kontrakter for 61 projekter til en samlet kontraktværdi på 7,8 mia. kr., hvortil der er bevilget Danida støtte på 3,9 mia. kr.

Herudover spiller Investeringsfonden for Udviklingslande (IFU) en central rolle for den del af det danske udviklings-samarbejde, der er rettet mod den private sektor. IFU indgår i GoGlobal-samarbejdet (mellem de fire statslige institutioner EKF, Eksportrådet, IFU og Danida), der bistår danske virksomheder og investorer med deres globaliseringsstrategier. IFU's primære formål er at styrke den økonomiske vækst i udviklingslande ved at fremme

privatsektorinvesteringer i samarbejde med dansk erhvervsliv. Konkret stiller IFU risikovillig kapital til rådighed for danske virksomheders investeringer i udviklingslande og har på grundlag af egne investeringer for ca. 9 mia. kr. genereret investeringer for i alt 100 mia. kr. IFU's investeringer har bl.a. bidraget til omkring 350.000 arbejdspladser, overførsel af viden og teknologi samt skabelse af et solidt indtægtsgrundlag for udviklingslandene. Årligt investerer IFU ca. 500-600 mio. kr. i 40-50 projektselskaber⁶ – til gavn for udviklingslandene, for danske virksomheder og for det danske samfund.

DYRKNING AF JULEKAKTUS I KENYA SKABER JOBS I DANMARK

Gartneriet PMK har øget antallet af medarbejdere i Danmark med 40 % siden etableringen af et joint venture med sin kenyanske partner i 2008. Samarbejdet blev igangsat med støtte fra Danida. Virksomheden i Kenya har i dag overtaget al stiklingeproduktion af jule- og påskeaktusser og beskæftiger mere end 60 medarbejdere lokalt. Det betyder, at Gartneriet PMK har kunnet øge sit produktionsareal i Danmark ligeledes med 40 %. Baseret på de positive erfaringer har Gartneriet PKM indledt et nyt partnerskab i Kenya med forventning om ansættelse af mindst 60 nye medarbejdere lokalt til produktion af andre plantearter. Planteeventyret i Kenya har gjort, at Gartneriet PKM har turdet investere i effektivisering og automatisering af produktionen i Danmark.

DANSKE VIRKSOMHEDER VINDER KONTRAKTER, DER SKAFFER VAND TIL FATTIGE

Danida Business Finance muliggør investeringer i vigtige udviklingsprojekter igennem støtte til langsigtede finansieringer. Et eksempel ses i Bangladesh, hvor Danida har finansieret design og opførelse af et større vandrensningsanlæg, der giver omkring 1 million mennesker adgang til rent drikkevand. Totalentreprisen på 76 mio. euro blev vundet af det danskledede joint venture MT Højgaard-Degremont, der udover at designe og opføre anlægget også skal stå for drift og vedligeholdelse af anlægget i en periode på tre år. Grontmij har vundet opgaven med at føre tilsyn med opførelsen af anlægget, der indebærer en samlet kontrakt på 2,2 mio. euro.

5 Dalberg Research (2013), "Den danske udviklingsbistands positive sideeffekter for den økonomiske aktivitet i Danmark"

6 www.ifu.dk/dk/Om+IFU

MELLEM 3.000-3.600 JOBS I DANMARK

Det danske udviklingssamarbejde påvirker den økonomiske aktivitet i Danmark på mange måder og har stor betydning for en række danske virksomheder, institutioner og organisationer. Øget samspil mellem udviklingssamarbejdet og kommercielle indsatser kommer både udviklingslande og Danmark til gode, og der er et stort uudnyttet potentiale i forhold til at bringe synergien mellem disse aktiviteter i spil. Overordnet kan mellem 3.000-3.600 jobs i Danmark i dag henføres til det danske udviklingssamarbejde⁸.

Udviklingsbistandens betydning for den økonomiske aktivitet i Danmark kan opdeles i en række direkte og indirekte effekter:

Direkte effekter

Den beskæftigelsesmæssige effekt i Danmark er fortrinsvis knyttet til offentlige institutioner og folkelige organisationer, der samarbejder med eller modtager udviklingsbistand fra Udenrigsministeriet. Hertil kommer en vis aktivitet i private virksomheder som følge af leverancer af varer og services til Danida-finansierede initiativer, herunder ikke mindst rådgivning, konsulentbistand, forsknings- og kommunikationsindsatser samt mod-

tagelse af flygtninge. Mellem 2.400-2.800 fuldtidsstillinger i Danmark kan henføres til disse aktiviteter⁹.

Indirekte effekter

Indirekte effekter er knyttet til aktiviteten i det private erhvervsliv. Effekterne omfatter både konkurrencemæssige fordele i udviklingslandene eksempelvis i form af øget markedsindsigt, lokale netværk samt adgang til centrale beslutningstagere og øget international forhandlingskraft i relation til fordeling og prioritering af internationale udviklingsmidler, eksempelvis inden for FN. Mellem 600-800 fuldtidsstillinger i Danmark kan henføres til disse aktiviteter.

Mellem 3.000-3.600 jobs i Danmark kan henføres til det danske udviklings- samarbejde

De økonomiske vækstudsigter i flere udviklingslande er meget positive. Over de kommende år forventes den økonomiske vækst i de danske prioritetslande at blive godt tre gange højere end på de danske eksportmarkeder generelt¹⁰. Den økonomiske fremgang vil uundgåeligt føre til yderligere forbedringer af erhvervs-klimaet og skabe nye kommercielle mulighederne for danske virksomheder.

OUTSOURCING TIL BANGLADESH HAR FASTHOLDT OG SKABT JOBS I DANMARK

Danske AdPeople valgte tilbage i 2004 med hjælp fra Danida at etablere et joint venture med en lokal partner og dermed oprette en grafisk produktionsfilial i Dhaka, Bangladesh. Enheden i Dhaka har gjort det muligt at holde stand igennem den økonomiske krise. Hvor mange danske reklamebureauer har oplevet tilbagegang, har AdPeople bibeholdt konkurrencedygtigheden både på det nationale og globale marked. Det skyldes i særdeleshed de komparative fordele, hvor arbejdsfunktioner, som ikke er rentable at bibeholde i Danmark, er blevet outsourcet til dygtige medarbejdere i Bangladesh. Det har betydet fastholdelse af virksomhedens omsætning og medarbejderstab i København og en total vækst for AdPeoples globale forretningsmodel.

En anden dansk virksomhed, Årstiderne Arkitekter, har også styrket konkurrenceevnen med afsæt i dygtige medarbejdere og lavere lønninger i Bangladesh. Med støtte fra Danida Business Partnerships er der etableret en tegnestue i Bangladesh, der har skabt 60 gode jobs for bengalere, som er blevet trænet i at modellere dansk boligbyggeri. Samarbejdet har endvidere skabt 12 arbejdspladser i Danmark, der ifølge Årstiderne Arkitekter ikke ville være blevet til noget, hvis det ikke var for afdelingen i Bangladesh.

7 Dalberg Research (2013), "Den danske udviklingsbistands positive sideeffekter for den økonomiske aktivitet i Danmark." Analysen fra Dalberg Research har til hensigt at skabe et overblik over de mest centrale effekter af den aktuelle anvendelse af bistandsmidlerne. Overvejelser vedr. finansiering af udviklingsbistanden samt vurderinger af alternative anvendelsesmuligheder indgår ikke i analysen.

8 Ibid.

9 Ibid.

UDVIKLINGSSAMARBEJDETS VIGTIGSTE DIREKTE OG AFLEDTE EFFEKTER*		
	DIREKTE EFFEKTER Økonomisk aktivitet i Danmark (antal fuldtidsstillinger)	AFLEDTE EFFEKTER Scenarier for udviklingsbistandens betydning (antal jobs)
Overordnet administration		
Udenrigsministeriet	600–700	
Folkelige organisationer	130–160	
Anvendelse		
Danida Business Finance ¹⁰	50–100	
Personelbistand	150–200	
Forskning og kommunikationsindsats	430–500	
Modtagelse af flygtninge	900–1.020	
Politiets og forsvarrets internationale indsats	110–130	
Eksport til prioritetslande (2011)		250–300
Leverancer til FN-systemet (2011)		300–400
FN-aktiviteter i Danmark (2011)		50–100
Direkte effekter i alt (afrundet)	2.400–2.800	
Afledte effekter i alt		600–800
Effekter i alt		3.000-3.600

Kilde: Dalberg Research (2013), "Den danske udviklingsbistands positive sideeffekter for den økonomiske aktivitet i Danmark"

10 Tallet angiver beskæftigelseseffekten ved anvendelsen af 300 mio. kr. (svarende til Danida Business Finances årlige ramme) på et anlægsprojekt i udlandet. På grund af Danida Business Finance-programmets gearingseffekt genereres der årligt kontrakter på ca. 600-700 mio. kr., hvorved den faktiske beskæftigelses-effekt må forventes at være væsentligt højere end det angivne estimat.

DANMARK PÅ DEN GLOBALE SCENE

Danmark yder årligt ca. 3,2 mia. kr. i multilateral bistand, hvoraf langt størstedelen kanaliseres gennem EU, FN, Verdensbanken og Den Afrikanske Udviklingsbank.

Ser man på FN-organisationernes indkøb af varer og tjenesteydelser fra danske virksomheder, er Danmark væsentligt overrepræsenteret sammenlignet med andre lande. I 2011 var FN-organisationernes samlede indkøb af varer og tjenester fra danske virksomheder på 2,2 mia. kroner. Danmark har hermed en "FN-markedsandel" på ca. 3 procent på globalt plan, hvilket er næsten syv gange højere end FN-organisationernes indkøb i Norge, Sverige og Finland tilsammen¹¹. De fremtidige vækstmuligheder i forhold til FN's indkøb af varer og tjenester er store. FN har således øget sit indkøb dramatisk de senere år, så det på verdensplan er steget fra USD 9,4 i 2006 til et samlet beløb på USD 14,3 milliarder i 2011¹².

Trods sin størrelse er Danmark med en markedsandel på 3 procent blandt de 10 største leverandører til FN-systemet

KØBENHAVN ER VERDENS SJETTE STØRSTE FN-BY

København er i dag den sjette største FN-by i verden. FN har i alt 1.200 ansatte placeret i København fordelt på syv organisationer, bl.a. FN's udviklingsprogram (UNDP), FN's børnefond (UNICEF) og FN's fødevareprogram (WFP).

FN-byen har en række positive økonomiske konsekvenser. Op til 1.700 personer, heraf ca. to tredjedele lokalt ansatte danskere, forventes at være beskæftiget i FN-byen. Foruden leverancer til FN's organisationer vil den fysiske placering af FN-organisationerne i FN-byen også være forbundet med en betydelig økono-

misk aktivitet som følge af de ansattes forbrug i Danmark samt økonomisk aktivitet i forbindelse med tjenestebesøg, konferencer mv. i Danmark. I det omfang de 1.700 beskæftigede i FN-byen har et forbrug svarende til det gennemsnitlige forbrug blandt almindelige danskere, vil beskæftigelseseffekten som følge af de ansattes private forbrug svare til ca. 350 fuldtidsstillinger¹³.

Op til 1.700 personer vil være beskæftiget i FN-byen, når den står endelig klar i 2013

11 Dalberg Research (2013), "Den danske udviklingsbistands positive sideeffekter for den økonomiske aktivitet i Danmark"

12 2011 Annual Statistical Report on United Nations Procurement

13 Dalberg Research (2013), "Den danske udviklingsbistands positive sideeffekter for den økonomiske aktivitet i Danmark"

UDVIKLINGSSAMARBEJDET ER EN INVESTERING I FREMTIDEN

Danmark har i mere end 50 år givet udviklingsbistand. Danmark har bidraget til at skabe konkrete resultater til gavn for nogle af de 1,2 milliarder mennesker, der lever i ekstrem fattigdom.

Udviklingssamarbejdet er også en vigtig investering i global indflydelse og dansk interessevaretagelse i bredere forstand. En investering i fred, færre flygtninge, i kampen mod radikaliserings, nedslidning af naturgrundlaget og klimaforandringer.

Samtidig kan udviklingssamarbejdet bidrage til vækst og beskæftigelse i udviklingslandene og Danmark ved at sikre større synergi mellem udviklingsindsatser og danske virksomheders styrkepositioner inden for bl.a. sundhed, vand, energi, klima, miljø og fødevarer.

De positive sideeffekter af det danske udviklingssamarbejde kommer bl.a. til udtryk gennem større sikkerhed, et mere effektivt samarbejde om tilbagetagelse af egne statsborgere, et bedre miljø, sundere fødevarer og en målrettet indsats mod klimaforandringer. Udviklingssamarbejdet er også med til at understøtte danske virksomheder med at opnå markedsadgang og etablere markedsføringsplatforme på nye og kommende vækstmarkeder. Det kan skabe vækst og beskæftigelse i Danmark i fremtiden.

UDVIKLINGSSAMARBEJDET
– EN INVESTERING I FREMTIDEN
September 2013

Udgiver:
Udenrigsministeriet
Asiatisk Plads 2
1448 København K

Telefon 33 92 00 00
Fax 32 54 05 33
E-mail um@um.dk
Internet www.um.dk

Design BGRAPHIC

Publikationen kan downloades eller bestilles på:
www.danida-publikationer.dk

Teksten kan citeres frit.

